

PREGLED STRATEGIJE UJF ALBANIJE ZA PERIOD OD 2023-2030. GODINE I ULOGA TREZORA

STRATEGIJA UJF – ZNAČAJ I CILJEVI

Značaj

- Ambiciozna reformska agenda za celu vladu.
- Jedan od osnovnih stubova članstva u EU.
- Opšti uslov za pristupanje sredstvima EU.

Ciljevi

- Identifikacija i adresiranje izazova sa kojima se suočava upravljanje javnim finansijama.
- Predlaganje neophodnih reformi.
- Promovisanje koherentnosti politika.
- Postavljanje prioriteta i delegiranje odgovornosti.

VEZA SA STRATEŠKIM DOKUMENTIMA & VLADINIM PROGRAMIMA

Nacionalna strategija za evropski razvoj i integracije 2022-2030	Smernice dobre uprave 2030
Program ekonomskih reformi 2023-2026	Nacionalni plan za evropske integracije 2023-2025
Strategija reforme javne uprave	Strategija za borbu protiv korupcije
Program zvanične statistike 2022-2026	Lokalno upravljanje i decentralizacija 2030

Sektorska
Strategija
UJF
2023-2030

Srednjoročna strategija prihoda 2022-2026	Strategija Carine 2023-2027
Strategija računovodstva u javnom sektoru	Strategija za upravljanje dugom 2022-2026
Nacionalna strategija javnih nabavki 2020-2023	Strategija Vrhovne revizije 2023-2027

SEKTORSKA STRATEGIJA UJF 2023-2030

STUB 1 MAKROEKONOMSKO PROGRAMIRANJE I PRAĆENJE RIZIKA	STUB 2 INTEGRISANO STRATEŠKO I BUDŽETSKO PLANIRANJE, TRANSPARENTNO PRAĆENJE I IZVEŠTAVANJE	STUB 3 UPRAVLJANJE PRIHODIMA I MOBILIZACIJA	STUB 4 RAČUNOVODSTVO I UPRAVLJANJE IMPLEMENTACIJOM BUDŽETA	STUB 5 INTERNA KONTROLA JAVNIH FINANSIJA	STUB 6 EKSTERNI NADZOR
<ul style="list-style-type: none">• Mereno i realno makroekonomsko programiranje• Priprema sveobuhvatne analize održivosti duga• Upravljanje fiskalnim rizicima• Fiskalni savet	<ul style="list-style-type: none">• Integrisano strateško planiranje• Srednjoročno planiranje budžeta• Upravljanje javnim investicijama• Lokalne finansije• Izveštavanje i praćenje implementacije budžeta	<ul style="list-style-type: none">• Upravljanje porezima• Upravljanje porezom na imovinu• Upravljanje Carinom	<ul style="list-style-type: none">• Državni nacionalni računi• Računovodstvo• Javne nabavke• Upravljanje dugom• Upravljanje gotovinom• Upravljanje sredstvima	<ul style="list-style-type: none">• Finansijsko upravljanje i kontrola• Interna revizija• Službe inspekcije javnih finansija i koordinacije borbe protiv prevara• Upravljanje EU fondovima	<ul style="list-style-type: none">• Eksterna revizija• Parlamentarni nadzor

STRATEGIJA UJF 2023-2030 U ODNOSU NA STRATEGIJU UJF 2019-2022 IZ PERSPEKTIVE TREZORA

STRATEGIJA UJF 2019-2022

- Stub 4: Efikasno izvršenje budžeta
 - Širenje upotrebe AGFIS-a
 - Kontrola višegodišnjih obaveza i obaveza prema dobavljačima
 - Upravljanje dugom i gotovinom
- Stub 5: Transparentnost javnih finansija
 - Računovodstvo
 - Unapređeno upravljanje sredstvima

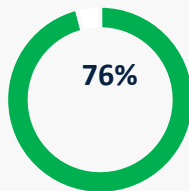
STRATEGIJA UJF 2023-2030

- Stub 4: Računovodstvo i upravljanje implementacijom budžeta
 - Računovodstvo
 - Upravljanje gotovinom
 - Upravljanje sredstvima

REZULTATI STRATEGIJE UJF 2019-2022

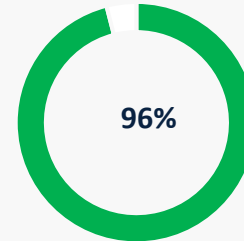
SPECIJALNI CILJ (SC) 4 – EFIKASNO IZVRŠENJE BUDŽETA

Ostvarivanje cilja SC 4

- ✓ Integracija HRMIS-AGFIS je završena za 120 planiranih budžetskih institucija.
- ✓ Web portal za elektronsko arhiviranje dostupan za 300 novih BI.
- ✓ Migracija podataka o stalnim sredstvima u AGFIS za 2 *online* budžetske institucije
- ✓ Stopa docnji kao procenat ukupnih rashoda smanjena je na nivo od 1,88% (ostvarena PEFA ocena, ispod 2%)
- ✓ Unapređeno predviđanje likvidnosti
- ✓ Odobrena je Srednjoročna strategija upravljanja dugom 2022-2026

Ostvarivanje cilja na nivou celokupne Strategije UJF

STRATEGIJA UJF 2019-2022

Specijalni cilj 4 – Efikasno izvršenje budžeta, Pokazatelji učinka ishoda

Ishod	Pokazatelj učinka	Polazna vrednost	Činjenična vrednost FG2019	Činjenična vrednost FG2020	Činjenična vrednost FG2021	Činjenična vrednost FG2022
XI) Efikasno izvršenje budžeta (upotrebom IT podrške)	XIa) Ukupan obim budžeta izvršenog kroz AGFIS u odnosu na ukupan iznos izvršenog budžeta centralne države	74% (2018)	75%	78%	75,5%	76,80%
XII) Docnje su minimizirane	XIIa) PEFA 22.1 Stanje rashoda (Docnje kao procenat ukupnih rashoda u fiskalnoj godini)	Ispod 6% (B PEFA)	A	4,40%	Ispod 3% (2,2%)	1,87%
	XIIb) PEFA 22.2 Praćenje rashoda za docnje (u AGFIS-u)	C (2017)	C	A	A (Kvartalni podaci u roku od četiri nedelje od kraja svakog kvartala)	A
XIII) Troškovi zaduživanja su smanjeni, a gotovina je dostupna po potrebi	XIIIa) Stanje domaćeg duga refiksiranog u toku godine	56,7%	50,90%	46,7	48,0%	49,0%
	XIIIb) Prosečna dospelost domaćeg duga	780 dana	787 dana	783	793	780
XIV) Povećanje efikasnosti i transparentnosti sistema nabavke	XIVa) Procentulna vrednost procedura finalizovanih u okviru prvog semestra u odnosu na ukupna predviđena sredstva u registru predviđanja	22% (2018)	49,80%	47,4%	60,2%	25,19%
	XIVb) Procenat predmeta gde je telo za nadzor premašilo maksimalno dozvoljeno vreme obrade	54,7%	16%	22,10%	10,8%	10,10%

RAZMATRANJA O PRETHODNOJ STRATEGIJI UJF IZ PERSPEKTIVE TREZORA

IZAZOVI/LEKCIJE NAUČENE IZ PRETHODNE STRATEGIJE UJF

- Izazovi u širenju upotrebe AGFIS-a na druge budžetske institucije, zbog nedostatka: (i) adekvatnih finansijskih sredstava za novu korisničku licencu za AGFIS (visoki troškovi korisničke licence) i (ii) nedostupne usluge specijalizovane funkcionalne ekspertize/podrške AGFIS-a. Stoga je vlada morala da ubrza proces uključivanja velikih budžetskih institucija u AGFIS u cilju dalje kontrole potrošnje i docnji.
- Ostali IT sistemi koji treba da se integrišu sa AGFIS-om nisu razvijeni na vreme (IT sistem Carine), što je dovelo do neuspešne integracije AGFIS-a sa IT sistemom Carine.
- Nove docnje su se i dalje gomilale. Jedan od razloga je nepostojanje *de facto* operacionalizacije kontrole obaveza za sve budžetske institucije (AGFIS off-line BI ne mogu da zamrzu dostupna budžetska sredstva u fazi nabavke, kao što je slučaj sada sa *online* BI, već tek nakon potpisivanja ugovora). Dakle, navodi se da je poštovanje potrebnih kontrola na niskom nivou za BI koje ne pristupaju sistemu direktno. Trezor ne analizira njihove ugovore kako bi osigurali da se kreću u okvirima Srednjoročnog budžetskog plana.
- Nedostatak saradnje sa najvećim BI u smislu predviđanja gotovine odozdo na gore. Potrebno je uspostaviti stroga pravila radi poboljšanja saradnje u ovoj delu i stalne obuke zaposlenih kod BI. Dalje poboljšanje praćenja predviđanja novčanih tokova.
- Nedostatak instrumenata za ulaganje prekomernih bilansa JRT (gotovinskih).
- Postojeća metodologija za definiciju gotovinskog bafera je bila suviše stara i ne odražava realnu praksu.
- Složenost obračunskog računovodstva (usklađenog sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor) usporila je implementaciju u Albaniji. Potrebno je uložiti dalje napore kako bi se osiguralo: (i) bolje razumevanje svih sredstava i obaveza, što je neophodno za delotvorno srednjoročno finansijsko planiranje; (ii) bolje upravljanje tekućim i potencijalnim obavezama, uključujući docnje; i (iii) sprovođenje adekvatnih praksi upravljanja sredstvima procenom da li se sredstva trenutno koriste delotvorno i efikasno u cilju pružanja javnih usluga.

STUB 4 – RAČUNOVODSTVO I UPRAVLJANJE IMPLEMENTACIJOM BUDŽETA – KOMPONENTE & CILJEVI

KOMPONENTE

STUBA 4

4.1- Državni nacionalni računi

4.2- Računovodstvo

4.3- Javne nabavke

4.4- Upravljanje dugom

4.5- Upravljanje gotovinom

4.6- Upravljanje sredstvima

CILJEVI

- Povećanje nivoa podrške Državnoj statistici prema metodologiji ESA 2010.
- Prakse upravljanja izvršenjem budžeta su ojačanje, uključujući proširenje i upotrebu AGFIS-a.
- Implementacija reformi Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor olakšava prelazak na obračunsko računovodstvo.
- Sistemi nabavki su unapređeni, a osigurana je usklađenost sa zakonima u oblasti nabavki.
- Prakse upravljanja dugom i gotovinom su dodatno unapređene.
- Sistemi za upravljanje sredstvima su unapređeni.

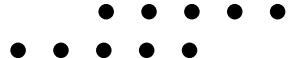
STUB 4 RAČUNOVODSTVO I UPRAVLJANJE IMPLEMENTACIJOM BUDŽETA

Komponenta 4.1: **Državni nacionalni računi**

Mere

4.1.1: Dalje unapređenje Državne finansijske statistike (GFS) i tabela Procedure prekomernog deficita (EDP) u skladu sa standardima EU

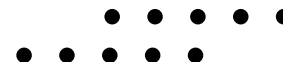
Pokazatelj	Polazna vrednost (godina)	Ciljna vrednost			
		2023	2024	2025	2026
Sistem za razmenu informacija (veb servis) kreiran radi lakše razmene podataka između Ministarstva finansija, INSTAT i Centralne banke.	-	-	-	Izrada sistema za razmenu informacija (veb servis)	Izrada sistema za razmenu informacija (veb servis)
Podaci o JPP i ugovorima o koncesiji su uključeni u GFS	-	-	-	JPP i ugovori o koncesiji su uključeni u GFS	JPP i ugovori o koncesiji su uključeni u GFS

STUB 4 RAČUNOVODSTVO I UPRAVLJANJE IMPLEMENTACIJOM BUDŽETA

Komponenta 4.2: Računovodstvo

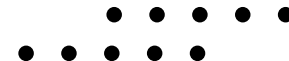
MERE	AKTIVNOSTI
4.2.1 Povećanje pristupa i upotrebe AGFIS-a	<ol style="list-style-type: none">1. Povećanje pristupa za budžetske institucije elektronskom modulu arhiviranja i AGFIS-u.2. Automatizacija procesa kontrole rashoda za budžetske institucije koje nemaju pristup AGFIS-u.3. Integrisanje AGFIS-a sa sistemom fiskalizacije radi unapređenja internih kontrola i sprečavanja docnji.
4.2.2 Priprema pravnog i regulatornog okvira za računovodstvene reforme.	<ol style="list-style-type: none">1. Izrada i usvajanje novog zakona o računovodstvu u javnom sektoru.2. Izrada propisa/pravnih akata koji obuhvataju sve odobrene obračunske IPSAS3. Priprema početnih bilansa i implementacija novog računovodstvenog okvira.
4.2.3 Unapređenje funkcionalnosti AGFIS-a radi uključivanja računovodstvenih reformi.	<ol style="list-style-type: none">1. Pripremanje dokumenata funkcionalnih zahteva i plana unapređenja AGFIS-a kako bi bile uključene planirane računovodstvene reforme.2. Priprema testova i uvođenje dodatnih funkcionalnosti potrebnih radi osiguranja usaglašenosti sa novim propisima.
4.2.4 Razvijanje kapaciteta računovođa da apsorbuju računovodstvene reforme.	<ol style="list-style-type: none">1. Izrada sveobuhvatnog plana za razvoj kapaciteta, uključujući mehanizme za sistemsko razvijanje kapaciteta i sertifikaciju računovođa u javnom sektoru.2. Priprema i sprovođenje obuke i podrške na radu za sve računovođe u javnom sektoru u skladu sa planom.3. Reorganizacija filijala trezora i strukture odgovorne za metodologiju računovodstva u javnom sektoru.

STUB 4 – RAČUNOVODSTVO I UPRAVLJANJE IMPLEMENTACIJOM BUDŽETA

Komponenta 4.2: Računovodstvo

Pokazatelji	Polazna vrednost (godina)	Ciljna vrednost			
		2023	2024	2025	2026
Dodatni broj budžetskih institucija sa pristupom AGFIS-u i elektronskoj arhivi.	-	20 u AGFIS, 642 na VP	86 na VP	-	-
Kompilacija regulatornog i pravnog okvira na osnovu obračunskih IPSAS u skladu sa planom.	-	Kompilacija konceptualnog dokumenta	-	Izrađen pravni okvir	Odobren pravni okvir
Priprema početnih bilansa i implementacija novog računovodstvenog okvira.	-				Završeno
Procenat državnih računovođa koji su završili obuku na temu IPSAS-a.	-	40%	60%	80%	100%

STUB 4 – RAČUNOVODSTVO I UPRAVLJANJE IMPLEMENTACIJOM BUDŽETA

Komponenta 4.3: Javne nabavke

Mere

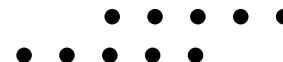
4.3.1: Poboljšanje kvaliteta i efikasnosti postupaka nabavke.

4.3.2: Dizajniranje i sprovođenje zelene javne nabavke.

4.3.3: Povećanje efikasnosti žalbenog sistema povećanjem brzine odlučivanja.

4.3.4: Unapređenje pravnog i institucionalnog okvira za koncesije i javno-privatna partnerstva.

Pokazatelji	Polazna vrednost (godina)	Ciljna vrednost			
		2023	2024	2025	2026
1. Procentualna upotreba kriterijuma velucije „Ekonomski najpovoljniji tender na osnovu troškova“ u postupcima javnih nabavki.	33,92%				Trend se povećava
2. ISO 37001 O „Sistemima za upravljanje borbom protiv korupcije“ koje su sprovele institucije nadležne za javne nabavke.	-	-	-	-	Sprovedeno

STUB 4 – RAČUNOVODSTVO I UPRAVLJANJE IMPLEMENTACIJOM BUDŽETA

Komponenta 4.4: Upravljanje dugom

Mere

4.4.1: Jačanje izveštavanja o upravljanju dugom i odnosa sa investitorima.

4.4.2: Izrada sveobuhvatnog okvira za pružanje garancija i podzajmova.

4.4.3: Pokretanje postepenog razvoja procene potrebne za nove instrumente alternativnog finansiranja (zeleno, socijalno, održivo i drugi instrumenti).

Pokazatelji	Polazna vrednost (godina)	Ciljna vrednost			
		2023	2024	2025	2026
Godišnji plan zaduživanja i izveštaj o praćenju Strateškog upravljanja dugom su pripremljeni i objavljeni.	-	Dokumenti su objavljeni na zvaničnoj veb stranici MF	Dokumenti su objavljeni na zvaničnoj veb stranici MF	Dokumenti su objavljeni na zvaničnoj veb stranici MF	Dokumenti su objavljeni na zvaničnoj veb stranici MF
Sveobuhvatan okvir za procenu kreditnog rizika.	-	-	-	-	Okvir je razvijen i sproveden
Izrada konceptualnih dokumenata o zelenih/alternativnim instrumentima finansiranja	-	-	-	Pripremljen Izveštaj o proceni	-

STUB 4 – RAČUNOVODSTVO I UPRAVLJANJE IMPLEMENTACIJOM BUDŽETA

Komponenta 4.5: Upravljanje gotovinom

MERE	AKTIVNOSTI
Mera 4.5.1 Unapređenje procesa upravljanja gotovinom	1. Revizija procesa pripreme i podnošenja planova trezora od strane budžetskih institucija.
	2. Formiranje Tehničkog odbora i organizovanje mesečnih tehničkih sastanaka sa najvećim BI, Poreskom upravom i Carinom radi dobijanja važnih informacija u realnom vremenu.
	3. Uvođenje mehanizma dvonedeljno obaveštavanja pre realizacije velikih plaćanja.
	4. Korišćenje novog „alata“ koji je razvio MMF u Microsoft Excelu za predviđanje i analizu podataka.
Mera 4.5.2 Predstavljanje sveobuhvatnog sistema za praćenje učinka za predviđanje gotovine	1. Merenje i praćenje odstupanja iz ažuriranih mesečnih predviđanja.
	2. Definisane ključnih pokazatelja učinka (KPI) za dnevno i mesečno predviđanje i njihovo predstavljanje Odboru za likvidnost i upravljanje dugom.
Mera 4.5.3 Unapređenje instrumenata za upravljanje gotovinom	1. Poboljšanje politika za monetarne rezerve.
	2. Povećanje iznosa i trajanja depozitnih ulaganja u centralnoj banci i uvođenje novih investicionih instrumenata.

STUB 4 – RAČUNOVODSTVO I UPRAVLJANJE IMPLEMENTACIJOM BUDŽETA

Komponenta 4.5: Upravljanje gotovinom

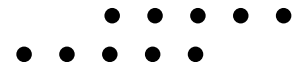
Pokazatelj	Polazna vrednost (godina)	Ciljna vrednost			
		2023	2024	2025	2026
Stopa tačnosti mesečnog predviđanja gotovine	88%	88%	91%	93%	96%
Detaljne komponente o prilivima i odlivima uključene u predviđanje gotovine	0	0	6	2	0
Povećanje broja instrumenata za aktivno upravljanje gotovinom	1	0	0	1	0

STUB 4: RAČUNOVODSTVO I UPRAVLJANJE IMPLEMENTACIJOM BUDŽETA

Komponenta 4.6: Upravljanje sredstvima

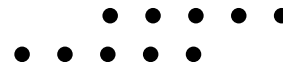
MERE	AKTIVNOSTI
Mera 4.6.1: Finalizacija reforme za registrovanje sredstava za potrebe računovodstva	1. Pregled i revizija relevantnih metodologija za upravljanje sredstvima u skladu sa zahtevima IPSAS-a.
	2. Nastavak i završetak popunjavanja podataka o sredstvima u AGFIS-u preko <i>online</i> budžetskih institucija i sprovođenjem neophodnih provera.
	3. Institucije javnog sektora sprovode popis i vrednovanje svojih sredstava
	4. Priprema konsolidovanog registra sredstava za centralne institucije na nivou kontrolne jedinice

STUB 4: RAČUNOVODSTVO I UPRAVLJANJE IMPLEMENTACIJOM BUDŽETA

Komponenta 4.6: Upravljanje sredstvima

Pokazatelj	Polazna vrednost (godina)	Ciljna vrednost			
		2023	2024	2025	2026
Uspostavljanje regulatornog okvira za vrednovanje i popis javnih sredstava.	-	Pripremljen nacrt dokumenta	Nacrt regulatornog okvira	Usvojen regulatorni okvir	-
Priprema konsolidovanog registra sredstava u centralnim institucijama, na nivou kontrolnih jedinica.	-	Pripremljen nacrt dokumenta	Nacrt	Nacrt	Usvojeno

Hvala vam!